

Előfizetés:

Egész évre 6 k.

Fél évre 3 k.

Negyed évre 1 k.

Egy szám ára 1 k.

Hirdetés
és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. czégnél.

→←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

A sovinizmus.

Lépten nyomon halljuk és olvassuk ezt a kifejezést; sovinizmus. Sokan szinte meg-rökönyödnek ettől a szótól, ha rájuk alkal-mazzák. Mi is a „chauvin“ mai értelme? Annyi, mint a nemzetiségért szertelenül lel-kesedő ember. Sokan a chauvinizmus alatt a tulzott, beteges hazafiaskodást értik.

Magyarországban szinte vad ez a szó s leginkább olyanokra alkalmazzák, a kik a magyar nyelv apostolai.

Hazánkban nemcsak jogos, de kívánatos is az a törekvés, mely arra irányul, hogy az ország minden polgára tudjon magyarul, mert csakis az egységes nyelv révén terem-phetjük meg a magyar központokat s az egységes nemzeti államot.

Sajnos azonban, hogy minket, a kik így gondolkodunk s ilyen eszmékért harcolunk, rendszeren túlzóknak tartanak a poltron ma-gyaros és a kozmopolitizmus köpenybe bur-kolt álhazafiak. Ezek a száználmas alakok a sovinizta jelzővel dobálóznak, holott joggal csak a kiméretlen s a túlhajtott beteges ha-zafiaskodást lehetne így hívni, nem pedig a törvény keretében joggal mozgó törekvést.

Van-e nemzet, azt kérdem e föld kerek-ségén, a mely a szeretet annyi melegével terjeszti az állam-nyelvet az idegen ajkuak közt, mint a magyar? Hol van rá ugyanis példa, hogy erkölcsi elismerésben és anyagi jutalomban részesül az idegen ajku a művelt európai államok bármelyikében?

Az iskola és a sajtó, mint a nemzet életének lökötő erei szintén hathatósan ér-vényesítik olynemű befolyásukat, hogy az országban élő mindkét nembeli nem magyar nyelvű ifjúság kedvezményben részesüljön, mert az elv nálunk az, hogy a tanítók egy-aránt csepegtessék a hazafias szellemet a jövő nemzedék szívébe s vállatve működ-jenek közre a magyar nyelv általánosítása érdekében.

Sovinizmus tehát nem igen van hazánk-ban, mint Németországban, a hol pedig ke-vésbé, vagy jobban mondva egyáltalában nincs arra szükség. Ne törődjünk tehát azzal, ha soviniztáknak csufol minket a hazafiat-lan had. Törekedjünk csak mindenütt ér-vényesíteni nemzeti szent igazainkat és jogain-kat, különösen pedig akkor és ott, a mikor és a hol nemcsak a hazafias, de egyuttal törvényszabta köteleességet is kell teljesí-tenünk.

Itt van már az ideje annak, hogy a magyar értelmiség kibontakozzék szánalomra méltó és kárhózkodó tételességből s hogy legyen sovinizta a szó nemes értelmében.

Vessük meg a kozmopolitizmust, mely a nemzeti érdekeken akar felül emelkedni s szinleg az egész emberiség érdekeinek kíván szolgálni. A magyar nemzet soha se csatla-kozzék a kozmopolita eszmekörhöz, hanem dolgozzék nemzeti szellemben s fejlessze a hazafias érzést a magyaros műveltség ter-jesztésével.

A világpolgáriaskodás nagyban veszé-lyeztetni nemzeti érdekeinket, a világpolgári-as-kodás hullámai már úgy is erősen csapko-dnak bele államunk hálójába. Ez a szomorú körülmény komoly fellepésre sarkalja az ál-lamalkotó magyar fajt.

Szíveljük csak meg, a mit Madách „Ember tragédiájának“ végső soraiban ol-vashatunk.

„Küzdj és bizva bízzál.“

Városaink kibocsátó intézete.

A törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei e hó 24-én Aradon gyűltek össze, hogy a városokat közösen érdeklő közigazgatási és közgazdasági kérdéseket tanácskozás tárgya vá tegyék. A tanácskozási program egyik leglényegesebb pontja az, a mely a városok kölcsönös szükségletei ki-elégítésének megfelelőbb módon való szabályozására vonatkozik. Erre nézve a kongresszus azzal a konkr-ét indítványt fog szemben állani, hogy a városok alakítsanak szövetséget, a mely a városoknak a szük-

séges kölcsönököt nyujtana és a szükséges pénzt az ezen kölcsönök alapján kibocsátandó községi kötvények kibocsátása által szerezné be. A szövetséget tagjai lehetnének nemcsak a törvényhatósági, de más vá-rosek is. Minden város vagyonához mérten bizonyos számú üzletrészszel venne részt a szövetségben. Az üzletrész nagysága 1000 korona lehetne. Azok a vái-rosok, melyek a szövetségetől hitelt nyerneek, a hitel-összeg egy kis százalékát üzletrészek vételére fordí-tanák. A tervezet szerint a szövetséget papírja-bélyeg-, illeték- és adómentességben részesülnek s megkapnák az óvadékképességet is, mely czéltől külön törvényes intézkedés válnék szükségessé. Ebben a törvényben megállapítandó volna a szövetséget szervezete, ellenőrzése és felügyelete.

A mily örömmel vennék azt, ha tényleg lehetne oly módozatot találni, a mely mellett városaink köl-csönös szükséglete az eddiginél olcsóbb és biztosabb módon találna kielégítést, ép oly határozottan kell azt is kijelentünk, hogy a városi kongresszus elé terjesztett ezt a javaslatot megfélelőnek, czéla ve-zetőnek nem tarthatjuk. Nem akarjuk itt azt a vita-anyagot fölmelegíteni, a mely Németországban ezen kérdés körül Jastrow charlottenburgi polgármesternek teljesen azonos és valószínűleg az Aradon tárgyalan-dónak mintáján is szolgált, javaslata alkalmából összegyűlt, csak azokat a hazai viszonyokat kívánjuk érinteni, a melyek nálunk ezen javaslat életbe lépte-tése ellen szólnak.

Első sorban is fölmerül itt az a szempont, hogy a városi kölcsönös szükségletek kielégítése körül föl-merült panaszok, a melyek részben a köcsönkérle-mek vonatott elintézésére, részben a kölcsönök drágaságára vonatkoznak, új intézet alapítása által el nem háríthatók. Hiszen intézetünk van elég a mely ezt az üzletágat kultiválja, még pedig leghatal-masabb pénzintézeteink — a jelzáloghitelbank, a hazai takarékpénztár és a kereskedelmi bank — azok, a melyek ily kölcsönök engedélyezésével foglalkoznak. A mikor a pénzügyviszonyok, illetőleg a kötvény-értéke-sítési viszonyok kedvezőek voltak — egészen 1897-ig — akkor ezek az intézetek valóban rendkívül olcsó, igen kedvező föltételek mellett állottak a városi kölcsönpiacz rendelkezésére. Ezekben az időkben tényleg semmi panasz sem volt hallható, nem is lett volna panaszoknak semmi alapja. A városok panaszai csak akkor kezdődtek, a mikor a viszonyok úgy alakultak, hogy községi kötvényeket értékesíteni alig lehetett, a mikor tehát az említett három inté-zet is csak vonatottan és súlyosabb föltételek mellett nyujthatta városi kölcsönöit.

Ha tehát a javaslat azt czélozná, hogy a köz-ségi kötvények elhelyezése kedvező föltételek mellett

TÁRCZA.

Új világ.

Az öreg francziskanus-zárda mohás, repedezett falaival ott omladozott a Marosparti fűzek alatt. Úgy esett össze lassan-lassan, mint a beteg, fáradt vén ember, aki idők teltén árnyéka lesz önmagának.

Pater Pius a földszinti folyosó zugában ült egy bőrrrel párnázott, nagy karosszékben és a kertet bámulta. Álmodozott az öreg pap, a szemhéjait félig becsukta és úgy tetszett, mintha aludnék.

Olyan álmosító is volt körülötte minden. A szolid nyári alkonyat langyos melege ráfeküdt a kertre, a virágokra, az öreg, megviselt fákra, a melyek, mikor egy-egy hűvösebb fuvalom megrezzentette a lombjaikat, mintha álmosan pisláskoltak volna. A hűvösebb fuvalmak a Maros völgyéből szakadtak ki. Némi hangokat is hoztak magukkal néha, a békák brekegését, a kik a fűzes moosarakban vecsernyéztek.

A harangozó kis lánya vizet merített a kőkávas kútból. A rozsdás lénczok élesen csikorogtak s az egyik veder nagy csörömpöléssel hullott vissza a kútba.

— Te elhetetlen, ne nyúlj ahhoz, a mihez nem tudsz, rikácsolt ki a harangozóné hangja a konyhá-ból, a hol az estebédet készítette Pater Piusnak.

— No, no, nem kell mindjárt haragudni, — dörmögött Pater Pius szeliden. Gyere csak ide kis leányom! Hát tudod már a Hiszekegyet?

— Igen! — felelte a kisleány zavart mosolylyal. Pater Pius meglegedetten simogatta a gyermek szöke haját.

— Nagyon jól van, fiam, leszakíthatok egy körtét a nagy fárol.

Valaki kopogott a cziinteremben. A csengettyű hangja élesen sivitott végig a hosszú folyosón, a kis leány sietve rebbent ki ajtót nyitni.

— Ki az?
— Én vagyok főtisztelendő úr, a Jámber Péter. Tetszik tudni, a feleségem

— Igen, igen fiam . . . Holnap temetjük. Rendben lesz minden.

— De hát . . . dadogta zavartan az öreg és féltékenk forgatta a kalapját kezében — a költség . . . Nem tudok mit csinálni. Annyi pénz! . . .

— No, no, nincs baj, Péter: a harangozást nem számítom fel, aztan az asztalossal is beszélék. A koporsó fejében majd kerül ki a hombárból egy pár köből buza. Majd kiegyenlítjük.

— A jó Isten áldja meg, főtisztelendő úr.
— Semmi fiam. Csak imádkozzál!

Az öreg paraszt elment.

Pater Pius visszamerült álmodozásába. A szemhéjait most már egészen becsukta és ráncos, száraz ajkai körül valami boldog mosolygás ömlött el. Kellemes, áhítatos érzések ringatták el.

Immár több egy félszázadnál, hogy itt e csöndes zárdában rovgatja napjait. A szerbek alapították valamikor ezt, midőn még virágzó élet volt e vidéken. Akkor sok, sok fiatal pap töltötte be e czellákat, a melyek most ime üresen állanak. Buzát és kukoriczát raknak most beléjük garmadába. Isten áldását. Rossz időkben ezek a czellák voltak éléstárai a szegény embereknek.

Rossz időkben! Hej, voltak itt rossz idők! A Bezierker korszakban még azoutúl egy ideig.

Pater Pius megrázkódik a karosszékében, a hogy ezt elgondolja.

„Mikor nem volt szabad Uram Isten, magyar-nak lenni!“

No, hanem azért, ott hordtuk a magyar ruhát a reverenda alatt! mosolyog föl magában Pater Pius.

Hej, hej, de csunya idők voltak! Hanem aztan jött a jobb kor. Egy napon valami képes újságból kivágott egy képet. Titokban, a reverenda alatt elvitte a kaszinóba. Ott aztan úr, szegény, (már, hogy szegény volt akkor mind!) sorra csókolta ezt a képet. És sirt is hozzá; boldogan . . . A Deák Ferencz képe volt.

Régi idők, elmúltak. Ime holnap temeti Jámber Péternét; akkor még kis leány volt. Most már öreg asszony, halott . . . Így . . . sorra; kihalnak mind, elpusztulnak, kivesznek mellőle. Ezek a jó emberek.

Pater Pius szomoruan sóhajtott. A konyhából kihallatszott a harangozóné hangja:

— Főtisztelendő úr, tessék bejönni, készen a vacsora!

Erős, nagy kánikulai meleg ereszkedett le. Rá-lehelt a Maros-parti fűzesre, a fákra, az öreg lim-lomos zárdakertre és úgy tetszett, mintha mindenek aludnának.

Vasárnap délelőttöként, ha a színes ablak-koczkákon beáradt a napfény a templomba, hol pater Pius mormolta el a misét, az emberek szinte alud-tak. Az orgona is álmosan búgott és kint a jegenye-soron pihegve tároggtak a madarak.

Valami különös dolgokat kezdtek beszélni. Az öreg Paál István szólott oda egy vasárnapi mise alatt baloldali szomszédjának, a félszemű Balogh Ádámnak:

— Alszik sógor?

— Nem én. Ámbár hogy . . .

— Nagy a m-leg bizony, Balogh sógor. Öreg a papunk.

állandósítsák valamely új, e célra berendezett pénzforsás földelítése által, akkor az tényleg szolgálja a városok érdekeit. De vajjon a városok új szövetkezete inkább lesz-e képes új kötvényeit elhelyezni, mint ez a három régi, hatalmas pénzügyi nagy összeköttetései segítségével a saját jól bevezetett címleiket tudta értékesíteni? Erre a kérdésre csak tagadlag válaszolhatunk. A már meglévő és régen bevezetett intézetek még csak tudnak engedelmények árán piacot szerezni jól ismert kötvényeik számára, de hogy a mai viszonyok között egy újonnan alakuló intézet címleiket simán el tudja helyezni, valószínűtlennek, azt pedig, hogy az említett nagy intézeteknél gyorsabban és előnyösebben tudná elhelyezni, egyenesen kizártnak tartjuk.

Ebből a szempontból tehát az új intézetnek a tervezett alapon való létesítését az érdekelt városok részéről, a kitűzött cél elérésére nézve eredményes vállalkozásnak tekinthetjük. Lássuk azonban, vajjon meg vannak-e egyáltalán az intézet alapításának mellőzhetlen előfeltételei?

Ahhoz, hogy egy intézet községi kölcsönök alapján kötvényeket hozhasson forgalomba, az 1897. évi XXXII. t.-cz. értelmében az szükséges, hogy ezen kötvényei biztosítására legalább 3 millió korona külön alapot haszon ki és ezt az alapot a törvényben taxatív elősorolt értékekbe fektesse be és azokban érintetlenül tartsa. Az alapítandó új intézetnek tehát legelső sorban is 3 millió korona olyan tőke fölött kell rendelkeznie, a melyet folyó üzleténél teljes mértékben nélkülözhetesen, amelyet címleiteinek biztosítására a törvény által e célra megengedett értékekben helyezhessen el.

Am ez a 3 millió csak szükséges, de korántsem elégséges az új intézet megalkotásához. Ezen a 3 millió fölül még az intézetnek rendelkeznie kell a szükséges üzemi tőke fölött, a melyet a kölcsönnyelbe befektethet addig, míg azt olyan kötvények eladása által újból kivetheti. Ezen üzemi tőke összege pedig ennél az üzletnél 5-7 millióval kevesebb semmi esetre sem lehet, egyrészt már az üzlet természeténél fogva, a mely nem sok kis ügyletre, hanem csak nagy számú, de egyenként nagy összegű kölcsönnyelre lenne alapítva, de másfelől annál az egyszerű oknál fogva sem, mert 5 millió koronánál kevesebb kötvénnyel kezdetnek is alig lehet a piacra lépni. Már pedig 5 millió k. névértékű kötvény produkálásához először is 5 olyan millió kell, a melyet előzetesen kölcsönökben el lehessen helyezni.

Vagyis az új intézet 8-10 millió k. befizetett alapitókénél kevesebbel egyszerűen meg sem kezdi működését. De hát honnan vennének a városok erre a célra 8-10 millió koronát? A tervezet szerint 1000 koronás üzletrészek jegyzése által. Csakhogy ezekből az üzletrészekből az intézet megalapítása és megindítása céljából 8-10 ezer darabot kell elhelyezni és befizetni, a miből egy-egy törvényhatósági városra vagy 3-400 db., azaz 3-400.000 k. tőke esik — nyilván oly összegek, a melyek beszerzése egyszerűen lehetetlen.

Erre a körülményre a tervezett szerzői nem gondoltak, nyilván nem számoltak a szükséges tőke összegével, a mi kitunik abból is, hogy Győr városa késznek nyilatkozott erre a célra 20, egyenként 1000 koronás üzletrészt jegyezni, holott ennek arányában a szükséges tőkét megközelítendő összeg nem lenne összehozható. Egészen eltekintve attól, hogy városaink túlnyomó része máris eléggé el van adósodva s az alapításhoz szükséges 2-300.000 k. készpénz fölött alig rendelkezhetik, ezt a pénzt tehát csak újabb adósságok kounterahéla útján szerezhetné be. Az pedig még Magyarországon is — a hol pedig eléggé változatos célokra szoktak adósságot csinálni — kissé különösnek tünnek elő, hogy a városok

— Öreg.
— Osz, fiatal pap kéne ide, a ki prédikál.
Mert templomban aludni, hej, nagy bűn ám!
— A bizony!

— De nem aludnánk akkor! Vannak most, mongyák, aranyszájú paterek, fiatalok, a kiknek szép beszédük vagyon. Hallgatná az ember akár itéletnapig.

— No, az valami.
— Aztán a templom is. Nézze csak sógor, majd szétmálk. Omlik-bomlik. És a zárda is, minden lepusztul.

— Baj biz a!
— Hát kéne valamit csinálni. — No? Mert új világ vagyon már, sógor. Új papok vannak, fiatalok, prédikátorok. Hát tán írjunk a püspöknek.

— No, nem mondom...
... Miatyánk, ki vagy a...

És szép, szelid ősz volt, a fák is kezdtek már kopaszodni s az öreg francziskánus zárda is megviltebbnek látszott, hogy Pater Pius nagy pecsétes levelet kapott a püspöki székhelyről. Szomorú írás volt, kegyetlen, pedig a jószágos főpap írta, a püspök.

— Öreg vagy már derék Pater Pius, nagyon öreg, mondták a betük — menj pihenni, nyugodni, megerdemled. Menj Isten hírével, nincs több szükség rád, az ég áldása rajtad.

Pater Pius pedig mély sóhajjal hanyatlott vissza karosszékeiben. Összekucsolta a kezét, lecsukta félig szemhéjait és úgy tet-zett, mintha aludnék... P-dig sirt. Sohse tette ezt, csak akkor régen, a rossz időkben...

Pakots József

adósságokat csinálnak azért, hogy olyan pénzügyi intézetet alapítsanak, a melynél újabb adósságokat csinálhatnak.

A tervezett pénzügyi intézet tehát sem nem szükséges, sem célja nem vezetős, sem pénzügyi okokból ki nem vihető. A tervezet szerzői azonban — úgy látszik — az állam támogatására számítanak, arra, hogy az állam fogja a szükséges tőkét és a célpont-elhelyezést lehetővé tevő kedvezményeket megadni. Ennek a reményének a teljesülését azonban egy zseren kizártnak tartjuk. Éppen elég sokféle kötvényünk van már a k. földön ahhoz, hogy az állam egy újabb adósság-typus behozatalát inkább megakadályozza, mint előmozdítja. A külföldön kötvényeink változatos sokasága amugy is mar szor hiánkat kelti. A kormányoknak és törvényhozásnak tehát semmi esetre sem fog célszerűnek látszani, hogy záloglevelek, közégi és vasuti kötvények, járadékjegyek, szőlőültetési és szövetkezeti kötvények mellett most még újabb nagy kedvezmények által a meglévő címleket egy újabb fajta boosással külföldi útra.

(é)

Az állami tisztviselők mozgalma.

Országossá vált az a mozgalom, melyet az állami tisztviselők fizetésük rendezése és a szolgálati pragmatika érdekében indítottak. A tordai kis magból óriás fa fejlődött támogatva a fővárosi és vidéki sajtó élénk érdeklődése és őszinte szimpátiája által.

A pancsovai helyi bizottság, illetve annak vezetősége is, elkövet minden, hogy a méltányos ügy iránt minél szélesebb körben költsen érdeklődést. Szorgalmasan érintkezik a tordai központtal, a hol a fizetés emelésén kívüli később a pragmatica és nyugdíj ügy felvételét sürgette. Megküldötte kérelmet báró Daniél Ernő ő Excellenciájának, de különösen érdemeket szerzett azzal, hogy városunk törvényhatóságát s ez által közvetve majd a többi törvényhatóságát is megnyilatkoztatta az ügyben.

E végül kérvényezett a törvényhatóságánál, küldetésileg tisztogott a főispánnál, polgarmester-nél, és a törvényhatóság több kiváló tagjánál, támogatásra kérvényezte őket. E lépések eredménye az az egyhangú határozat, melyet a törvényhatóság f. évi június hó 25 én tartott ülésében hozott s melynek értelmében felrattal fordult a kormányhoz és képviselőházhoz az állami tisztviselők fenti ügyében es hasznó eljárásra hívja fel az összes törvényhatóságokat.

Szép gondolat volt ez a helyi bizottság elnökségétől, szép tett városunk törvényhatóságától, s azt hisszük a mozgalomnak egyik nyomós évét ez fogja képezni.

A helyi bizottság tegnap, 29-én este, ismét ülésezett. Itt számolt be a vezető-eg eddigi működéséről, egyben bemutatta a G-mór vármegyei, valamint a szegedi állami tisztviselők köriratait egy szeptember hó elején tartandó congressus tárgyában azon idítvány kapcsán, hogy a kongressus szükségét a pancsovai bizottság is mondja ki. Indítványt tett az elnökség az iránt is, hogy a törvényhatóságok székhelyein levő állami tisztviselők körirataiban hivassanak fel arra, hogy hassanak oda, miszerint Pancsova város fent említett átirata minden törvényhatóságban k-dvezőleg emjen keresztül; mely indítványok mind határozattal emeltettek és keresztülvitelükkel az elnökség bizott meg.

Külföldi örömmel vett tudomást a helyi bizottság báró Daniél Ernő országgyűlési képviselőnek a bizottság elnökehez intézett szép és biztató leveléről, melyet egész tenede mében itt közlünk:

„Igen tisztelt elnök úr! Vettem az állami tisztviselők érdekeiben Pancsován alakult intéző bizottság által 1901. évi június hó 15-én megtartott értekezlet határozata alapján számos aláírással ellátott felhívást, melyre nézve sietek választomat az ezen ügyr vonatkozó nézetem ismertetésével Uraságodnak, mintezzen bizottság elnökének megküldeni.”

„Mindenek előtt nem habozom kijelenteni, hogy az a mozgalom, mely nemcsak Pancsován, hanem ország-szerte megindult, rokonszenvemmel találkozik. Én az állami tisztviselők azon törekvésekben, hogy fizetésük méltányos javításban részesüljön, nem csak a tisztviselők anyagi előnyének kérdését, de egyúttal a helyes és jó közigazgatásnak kérdését látom, melynek egyik főpostulatuma, hogy azok részére, kik nivatva vannak egész életüket a közigazgatásnak szentelni, a megélhetés legel-mibb feltételei biztosítva legyenek. Ott, hol a tisztviselő kénytelen folytonosan anyagi gondokkal küzdeni, jó közigazgatás alig képzelhető!”

„Természetes, hogy ezen meggyőződésemmel fogva az állami tisztviselők ezen törekvéseiben nemcsak támogatólag, de cselekvőleg is ki fogom venni részememet. Első sorban érintkezni fogok ezen kérdés felett a Miniszterelnök úr ő nagyméltóságával; azonban tudom azt, hogy egy elszigetelt eljárásnak alig lehet sikerre kitátása, felfogom szólitani mindazon képviselő társaimat, kik hasonló nézeteket, vallanak. — a kik most, hogy ezen mozgalom ország-szerte megindult, nagyobb számban lesznek, — hogy a cél elérésének biztosítására közös működést fejtünk ki.”

„A további eljárásról és tevékenységemről időnként bator leszek Tekintetességét értesíteni; és midőn most arra kérem, hogy levelemről a tisztviselők bizottságát értesíteni méltóztassék, maradtam bizafüli üdvözlérem kifejezése mellett

Budapest, 1901. június hó 25-én

Őszinte tisztelettel

B. Daniél Ernő, s. k.
orsz. képviselő.”

Ilyen ígéretek a legszebb reményekkel tölthetik el állami tisztviselőinket, s munkájukat tovább folytathatják azon tudatban, hogy méltányos kivánságaik rövid idő alatt kedvezően fognak kioldottatni.

TANÜGY

Hétfőn kezdődik a „Délmagyarországi tanítóegylet” XXXV. nagy- és közgyűlése. Jotta a város vendégsz-rető felai fogják délmagyarországi tanítóknak nagy részét három napon át vendégül látni. Ott fognak Délmagyarországi tanítói egymásnak találkát adni s tanácskoznai tanügyi dolgokról. Sokan vannak a laikusok között, a kik a tanítógyűléseket egyszerű kirándulásnak tekintik, a hol a tanítók csak mulatni jönnek össze s így a véleményen vannak, hogy kár minden fillérért, a mibe ily gyűlések az iskolafentartóknak, — államnak, községeknek — kerülnek. Az e véleményen levők azonban tévednek. S ennek legjobb bizonyítéka az, hogy az állam, a mely tanítói iránt oly szakszarkú, maga is — igaz hogy nagyon csekély segélylyel — hozzájárul a tanítók kiadásainak a fedezéséhez; de nem csak költséget ad, de kötelezni is ekeve, hogy a gyűléseken minden egyes tanító meg is jelenjen. Az állam tanügyi körmánya, mely első sorban s kiérőlag hivatala van a tanítógyűlések jogosultságát s hasznát megítélni, ezen rendelkezéseivel határozottan kimondja, hogy tanítói gyűlésekre szükség van.

A tapasztalat is különben azt mutatja, hogy igenis szükség van arra, hogy a tanítók együttesen munkálkodjanak a tanügy előbbrevitelén, a tanügy fellendítésén. Hogy tanügyünk rövid három évtized alatt azon niveaúra fejlődött, mint a melyen ma áll, ez első sorban a tanítói gyűlések vívmánya. Nem csupán mulatni, hanem komolyan foglalkozni s munkálkodni jönnek a tanítók gyűlésekre s az a csekély anyagi áldozat, melylyel az iskolafentartók tanítóknak a gyűlésre való megjelenést megkönnyítik, szakszoroson megtérül Nagy- és főkögyületi gyűléseken tanulságosnál tanulságosabb előadásokat tartanak, jónál jobb eszméket pendítenek ott meg a tanítók.

Igy egy igen jó s hasznos eszmét pendített meg Lemle Rezső franczfeldi állami tanító is a Réva-Ujlalun május hóban megtartott pancsovai fiókegylet gyűlésén, a hol nevezett tanító az ének helyesebb s maradaudóbb tanításáról értekezett. Az énektanítást a hazafias érzés fejlesztéséhez igen fontos eszköznek tekinti. Az ének nemcsak lelkesíti, a lélekben rokon érzelmeket gerjeszt, idegen embereket egyesít. Mint katonaviselt ember gyakorlatból tudja, mily hamar fejlődik egy közösen tudott dal által a különböző nemzetségek között rokonérzés, barátság.

Sajnos, hogy a hány iskola, annyiféle dalt tanítanak s ott is minden osztályban mást s így mire a gyermek az iskolából kikerül, tanult sok dalt, de csak keveset tud.

Ezért Lemle egy 40-50 dalból álló dalgyűjteményt óhajtt a gyermekek kezébe adni, é. p. úgy, hogy a fiókegylet területén levő összes iskolákban ezen gyűjtemény használtassék; így ezen 40-50 dal, — egyenként, ha tetszik lehet, a tanító néhány más dalt is taníthat — melynek beállításra kötelező lenne, a fiókegylet egész területén közkiicscsé válna s minden községben visszhangzana s meggyökeresedne. Ámbár előadó nem barátja — mint a tanítóság legnagyobb zöme — a kotta szerinti tanításnak, mégis kottával akarja a dalokat kére adni, sőt a bevezetésben a kottaismeret legel-mibb magyarázatát is be akarja venni.

Lemle Rezső, szövetkezve Petykó Anna, franczfeldi áll. tanítóval össze is állított egy dalgyűjteményt s úgy tudom, hogy ezen gyűjtemény Wittigschlager Károly jónévi könyvkiadó kiadásában még e nyár folyamán igen csinos kiállításban meg is fog jelenni, ha ugyan a miniszteri approbáció nem késlelteti a megjelenést.

Az eszme kitűnő, a mű valóban hézagpótló lesz s hogy a gyűjtemény a legszebben, a gyermekek szellemi fel-fogásához mérten van összegyűjtve s rendezve, arról a két szerző kiváló zeneértelem s az iskolában éveken át szerzett s gyűjtött tapasztalata kezeskedik.

A tanítóság igaz örömmel fogja a hézagpótló s munkáját is megkönnyítő művet fogadni s így nincs messze azon idő, a midőn különféle nemzetiségű gyermekeink, ha még egyelőre beszédben nem is, de legalább dalban egy nyelven fognak érzelmeinek, jókedvének, s vidámságának kifejezést adni s ha gyermekeink dalban egyek lesznek, úgy nemsokára előjövend az idő is, hogy nyelvben is egészen egyek lesznek.

Kár, hogy — a mint a dettai nagygyűlés napirendjéből látom, ezen — előadás nincs kitűzve, mert valószínűleg nem lett bejelentve, pedig igen cél-szerű lett volna a nagygyűlés elé vinni az eszmét, mert így az nagyobb körben, egész délmagyarországon, tetet öltött volna. De végre is ez nem pótolhatlan mulasztás s az ügyet még mindig a nagygyűlés elé lehet vinni. Hiszem, hogy Délmagyarországi tanítói befogják látni, hogy a pancsovai fiókegylet kebeléből származott eszme helyes, s ók is hozzá fognak csatkozni.

—1.

Előfizetési felhívás.

Julius hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék” előfizetési ára:

- Egész évre 12 korona.
- Fél évre 6 korona.
- Negyed évre 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó végén lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Városunk főispánja Zákó Milán szerdán Verseczre utazott, hogy ott a törvényhatósági közgyűlésen elnököljön. Pénteken este visszajött Pancsovára s innen Zimonyon át ma Zomborba, illetve Budapestre utazik. — Szabó János városi főjegyző a polgármestari kongresszusról csütörtökön jött vissza Aradról.

— **Te Deum.** Ma reggel 8 órákor ünnepélyes istentisztelet tartott a róm. kath. plébánia templomban, melyen a főgymnasium, polgári- s felső kereskedelmi iskolák római katolikus növendékei vettek tanáraik vezetése alatt részt.

— **Államsegély.** Városunk közutainak karbantartására a miniszterium 7000 korona évi segélyt engedélyezett. Hogy a miniszterium városunkat ily szép segélyben részesíti, ez elsősorban városunk képviselőjének, báró Dániel Ernőnek köszönhető. De nem hagyhatjuk megemlékezést nélkül városunk polgármesterének ez ügyben tett fáradozásait sem.

— **Városi közgyűlés.** Városunk köztörvényhatósága június hó 25-én tartotta az évi III-ik rendes közgyűlést bajsai Zákó Milán főispán elnöklése alatt a városatyák élénk részvétele mellett. Az ülésről fogadott főispán pont 9 órákor nyitotta meg a közgyűlést. Az egész napon át folytatott tanácskozás főbb tárgyai voltak: Mattanovich Adolf polgármester indítványára, Ó Felső 50 év előtti látogatása évfordulójának emlékeztetése tétele czéljából egy több tagú bizottság küldetése ki, mely a közgyűlésnek részletes indítványt fog tenni. — A városi, valamint a különböző alapok zárszámadásai elfogadtattak és jóváhagyás végett felterjesztettek. — A helybeli állami tisztviselők kérvénye az anyagi helyzetük javítása iránt indított mozgalom támogatása iránt pártolól foglaltak az országgyűléshez és a kormányhoz, valamint az ország összes törvényhatóságát hasonló eljárás iránt megkeresi. — A kéményseprési iparról szóló módosított szabályrendelet a jogügyi bizottsághoz utasított vissza. A segély és jutalom iránti kérvények elutasítása és szabadságolások engedélyezése után a közgyűlés délután 5 órákor véget ért.

— **Érettségi eredmény.** Az áll. felső kereskedelmi iskolában június 24. és 25-én tartott szóbeli vizsgára 18 íjtű jelentkezett. Az eredmény a következő: jellese en megfelelt; Ankuzics Milán; jól megfelelt: Blumenstock Arthur és Nikolics János; megfelelt; Bergenthal Miksa, Bús Mihály, Domoky Gyula, Doslea Traján, Karácsonyi Ferencz, Klein Béla, Kohn Sándor, Lazarovics Péter, Neujahr Vilmos, Radulovics György és Salamon Zoltán. Négy érettségiző szeptemberben teendő javító vizsgára utasított. A szép eredménnyel, tekintve a tanulók nyelvi nehézségekkel való küzdelmét, a miniszteri biztosok teljesen meg voltak elégedve. Mi is gratulálunk a házagpotló iskola derek tanári karának fáradságos munkájának eredményéhez és kívánjuk, hogy kellemes üdülés után újult erővel kezdhessek meg a jövő tanév szép munkáját.

— **Visszatért.** Dr. Wittigschlager Rezső. orvosi karunk egyik legkiválóbb tagja, 4 heti, Budapestben a klinikán töltött tanulmányjáról a héten visszatért s orvosi gyakorlatát ismét megkezdte.

— **Társasvacsora.** Hétfőn este a „Társaskör” kertjében Péter János és Micseh Sándor, a felső kereskedelmi iskola érettségi vizsgálatára kiküldött volt miniszteri biztosok tiszteletére a felső kereskedelmi iskola tanári kara társasvacsorát rendezett. A 14 tagból álló társaság a késő esteli órákig maradt együtt.

— **Új magyar nemes.** A király Dimics Áron nyugalmazott alezredesnek és törvényes utódainak a magyar nemességet a belibregi előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Esküvő.** Obradovics Sztójko, tekintélyes kereskedő s törvényhatósági bizottsági tag csütörtökön esküdött örök hűséget Bernheim (Matild) Miliczának.

— **Dettára.** A Délmagyarországi tanítóegyletnek július 1., 2. és 3-án Dettán tartandó nagy- és közgyűlésén városunkból Faragó János kir. s. tanfelügyelő, Molnár József egyi. I. alelnök, Karner János, a pancsovai tanítói flokegyelet elnöke, Lambrecht Péter. Sztodola Pál, Reich Gábor és Deutsch Mátyás áll. tanítók veendek részt. A résztvevők hétfőn a délutáni vonattal utaznak el Verseczen át Dettára.

— **Vizsgák.** A franzföldi állami iskolákban az évről vizsgák július 24. 25. és 26-án tartottak meg. é. p. mint értesülünk az összes iskolákban kitűnő eredménnyel. Kedden, július 25-én Faragó János kir. s. tanfelügyelő Karner, János Reich, Gábor s Sztodola Pál kíséretében szintén részt vett három tanító, Roth Vilmos, Roth Jakab s Neubauner János vizsgáján s a tapasztalattal — különösen a magyar nyelv sikeres tanításával, — minden tekintetben meg volt elégedve, megelégedésének ismételt kifejezést is adott. Délben a Stumpfhauer féle vendéglőben a tanfelügyelő tiszteletére társas ebéd volt. Délután Ruppenthal Ádám, a község érdemes jegyzője, a tanítók őszinte, igaz barátja, az egész társaságot meghívta a vasúti állomás közelében lévő szőlőjébe, hol víg poharzás s kedélyes társalgással rohamosan múlt el a délután. Este a Tatarin féle vendéglőben társasvacsora zárta be a napot. A vizsgára kirándult társaság az esti vonattal tért haza.

— **Vizbefúltak.** A Temes, mint minden évben, úgy az idén is megkivánta áldozatait. Vasárnap d. u. Szűcs András, nagykőrösi illetőségű, 18 éves czipészlegény furdott a szabad Temesben s élvezetét életével fizette meg. — Csütörtökön d. u. pedig Petrovics György, 38 éves, pancsovai illetőségű közművest nyelték el a hideg habok. Utóbbi az orvos véleménye szerint szívszélhűdés érte. Mikor térnek már a fürdőzni akaró szegénysorsuk észre? Ott van a városi ingyen fürdő, miért nem veszik azt igénybe?

— **Ócska tankönyvek.** Az Orsz. Közeg. Egyesület a Közegészségügyi Tanácsnak előterjesztést tett, mely szerint több kiváló orvos határozott véleménye alapján vagy legalább azok hatósági fertőtlenítő intézetben való az ócska tankönyvek a használatból való kizárását, fertőtlenítését a legmelegebben ajánlja. Majdnem kétségtelen, hogy ezen ajánlás el fog fogadtatni, mert az orvos szakértők beható és lelkiismeretes kísérletei alapján megállapították, hogy az ócska könyvek fertőző csirákat tartalmaznak, melyek hosszú ideig élhetnek. Biztosnak tartjuk azonban, hogy az ócska tankönyvek vétele s eladása már az új tanév kezdetével a tanuló ifjúságnak megtiltatik, és hogy ez rendszeresen csak az antiquariásoknak lesz egy bizonyos időtartamra kellő hatósági ellenőrzés mellett megengedhető. Wittigschlager K. könyvkereskedése a használt tankönyveket a bolti ár 15%-áért megsemmisítés czéljából visszaváltja azért, hogy a szülők is némi kedvezményben részesüljenek, a mikor ócska könyvek helyett újakat vásárolnak. A Közegészségügyi Egyesület ajánlása és a szakértő orvosok véleménye értelmében Wittigschlager K. az ócska tankönyvek megvásárlását már most a tanév végén eszközi.

— **Jubiläum.** A temesvári könyvnyomdászok egyesülete ma és holnap tartja Temesvárott fennállása ötven éves évfordulójának örömmünepét. Városunkból a Wittigschlager cég négy alkalmazottja Pflug Vilmos, Leopold Ferencz, Schöpko Gyula és Hilt Vilmos vesznek részt.

— **Megdícsért pancsovai gyártmány.** Kiváló örműnkre szolgál, hogy ismét egy helybeli iparos sikeréről adhatunk hírt. Egy messze külföldről, Steierországból érkezett levél kiválóan jónak, finom ízűnek, kitűnően szárítottnak s általában e nemből a legjobbnak mondja Koch János mészáros és hentes mesternek saját gyártmányú szalámiját. A külföldnek ezen elismeréséről szívesen megemlékezve, azt mondjuk, kár másutt jót venni, mikor helyben kitűnőt kapunk.

— **Cséplés.** Tegnap délelőtt 11 órákor megkezdte egy cséplőgép az alsóvárosi székterekben a cséplést, miután Rakics Sándor rendőralkapitány és Karner János tűzoltóparancsnok a helyszíni szemlét megajtották s a cséplést megengedték.

— **Szerencsetlenség.** Szegény kis 2 éves Gábel Fülöp az ő gyermeki eszével nem gondolhatta el, hogy nagymamáját utoljára fogja látni. Pedig ez így volt a sors könyvében megírva. Szüleivel a héten Belgrádba ment nagyanyja látogatására s ott egy vasúti balesetben levő forró vízbe esett. A súlyosan sérült kicsikét szülei még aznap hazahozták s orvosi segélyben is részesítették, de mindhiába, a kicsiny a gondos ápolás dacára meghalt.

— **Harczeru lövészet.** A magas vizállás miatt a katonasági harczeru lövészetek egyelőre elmarad.

— **Egy érettségit tett tanuló hajlandó,** szerény díjazás mellett, gyenge, vagy megbukott tanulóknak oktatást adni. Bővebb értesítés kiadóhivatalunkban vagy a Sztansich utca 28-ik szám alatti házban nyerhető.

— **Vizállás.** Növekvőben van a vizállás, a mi a mult heti erős esőzésnek a következménye. Csütörtökről péntekre a víz 12 cm. nőtt, úgy hogy pénteken a víz 388 cm. áll a 0 pont felett.

— **A szemek megcsókolása veszedelmes.** Nemrégén egy vidéki földbirtokos fiatal neét vitték Urhoff boroszlói szemésztanár klinikájára súlyos szemgyulladás miatt. Sokáig kétség volt az iránt, mi okozhatta e veszélyes betegségét, míg végre kiderült, hogy a férj gyakran a szemén szokta megcsókolni. A férj nyálának a vizsgálata pedig kiderítette, hogy sok pneumococcusot tartalmaz. E pneumococcus a tudógyulladás gerjesztője. A szemnek edző folyadékkal való kezelése megakadályozta ugyan a gyulladás továbbterjedését, de a szaruhártyán már oly súlyos elhomályosodások léptek fel, hogy a szem látóképessége majdnem teljesen elvesztett. Mivel a pneumococcus a nyálban nem ritkán fordul elő, e példa komolyan figyelmeztessen az említett veszedelmre. A szembe jutott pneumococcus kötőhártya-gyuladást okoz, mely átterjed a szaruhártyára, ezt elhomályosítja és így a látóképességet tönkretelheti. Súlyos esetben a szem belsejébe is meggyuladhat és ekkor az egész szem elvész.

— **Utazó ügynek.** Az új törvény s a miniszteri rendelet értelmében július 1-től az utazó ügyek mintáikkal csak kereskedőket s iparosokat kereshetnek fel, de magánosokat nem s így ezektől rendkívényeket nem is szabad elfogadniok.

Közgazdaság.

Az öntözhető rétek kezelésének hibája.

Mezőgazdasági statisztikánk elszomorító adatakat tár elénk a hazai rétek átlagtermeléséről. — 14—15 q., a holdankénti eredmény s így oly csekély, a mely úgyszólván alig hozza meg a földérték kamatját s az arra fordított kezelési költségeket. S ha ez adatokat bonczkés alá vesszük s azt pihatólnánk, vajjon az öntözhető rétek megfelelnek-e azon várakozásnak, melyet irányukban az öntöző művek berendezésénél fogva támaszthatnánk, úgy e tekintetben nem jutnánk sokkal kedvezőbb eredményre, mert lépten nyomon találkoznunk oly mulasztásokkal, melyek egyenesen kizárják azt, hogy azok többet produkáljanak, mint a mennyit tényleg constatalunk.

Nem ezünk e sorokban e mulasztások mindegyikével foglalkozni, kizárólag csak egy kérdést teszünk papírra, nevezetesen azt, hogy mily hibát könetnek el a gazdák azzal, hogy az öntöző rétek kezelésénél teljesen elegendőnek tartják a tápanyag-egyensúly fenntartása czéljából a vizesítést. Szó sincs róla, a víz a legjobb és legolcsóbb rétrágya, de nem mindenütt és nem mindenkor, hanem csakis az esetben, ha városok, falvak stb. alatt fekvő rétek öntözéséről van szó, mikor ugyanis az öntözésre szolgáló víz sok hulladékot, s ezekben sok nitrogént, foszfor-savat és káliumot visz a területre. De miután aránylag kevés réterület van ily kedvező fekvésben, bátran elmondhatjuk, hogy a hazai öntözésre berendezett réterületek nem kapják meg a jelzett tápanyagokat oly mennyiségben, miut a mily mértékben igényelnek.

Az öntözhető rétek kezelési hibája abban nyilvánul tehát, hogy öntözésre nem tápláló, hanem csak nedvesítő vizet használnak. Az a kérdés már most, vajjon lehet-e a hibán segíteni? A feleletet a nyugoti államok rétejének kezelésére vonatkozólag legújabb megjelent ismertetés adja meg, a mely szerint ott a víz tápanyag hiányt műtrágyákkal pótolják; és pedig az árasztó rendszerrel öszszeszedve a sarju kaszálás után, vagy korai tavasszal — a csörgedeztetett réteknél pedig öntözés után azonnal, mielőtt a víz lefolyt s mielőtt a rátre már ra lehet menni. Ha a kiszórás alatt esős az idő, az nem árt, sőt használ, mert ha van elég csapadék, hogy az a műtrágyát a talajba moassa, már 10—12 nap múlva az osztóárkba vizet eresztenek, hogy a talaj jól átmedvesedjék, a nélkül azonban, hogy a víz a levezető árokba folyék.

Hirdetések. JELENTÉS.

Van szerencsém kiváló tisztelettel bejelenteni, hogy a volt Zegga-féle házban főküzetemet f. évi július 1-jével a Gizella-utcai Tantner Ferencz fia cég mellé áthelyezem.

Tisztelettel
DIETZ JÁNOS,
szűtmester.

8104. szám.
1901. évk.

— **Glk. Józsefnek Dobrity Lyuba hagyatéka** elleni árverési kérvénye 227 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében.

Végzés, árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Grósz József** oppovai lakos javára 227 kor. tőke, ennek 1896. évi december hó 16-tól járó 6% kamata, 7 kor. 50 fill. óvási, 1/3% váltó díj, 106 kor. 80 fillér eddigi, 25 kor. jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. §-a alapján s 146. és 156. §-a értelmében **Dobrics Juliaanna, Milicza, Likics Milos, kk. Dobrics Milicza, Katalin, kk. Popov Milicza és Gyura** barandai lakosok ellen a Baranda községben és az 1450. f. 2148. f. 2527. sz. tkvben foglalt:

- 1) 69. hrsz. 2 hold III. oszt. szántóra 291 kor.
 - 2) 69. hrsz. 1320 □-ól szőlőre 508 "
 - 3) 68. hrsz. 800 □-ól szőlőre 308 "
 - 4) hrsz. nélküli 980 □-ól kertre 188 "
- becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Baranda községében **1901. évi július hó 18. napján d. e. 9 órákor** fog megtartatni a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint a Baranda községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
- 2) E az árverésen a lelti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
- 3) Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 29 kor. 10 fillér, 50 kor. 80 fill., 30 kor. 80 fill., 29 és 18 kor. 80 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi április hó 29-án.

Pavlovics,
kir. tvszéki bíró.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérigénysége
BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.
 ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,
„MILLENNIUM”
 legújabb szerkezetű
fűkaszáló-, marokrakó és kévekötó aratógépeit,
 továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicjai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lőerejű **gőzcséplő-készleteit**, Sack rendszerű, **aczel-öntésű ekefevel ellátott ekéit** és egyéb mezőgazdasági eszközeit.
Képvisező: Singer János, Temesvárott.

3911. szám
 tkvi 1901.

A fehértemplomi takarékpénztárnak k. Dadies Lyubomir elleni árverési kérvénye 1000 kor. s járuléka iránti végrehajtási ügyében.

Árverési hirdetmény és kivonat.

Az alibunári kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelme folytán a **fehértemplomi takarékpénztár társaság** javára 1000 kor. tőke, ennek 1898. évi április hó 15. napjától járó 6% kamata eddigi, 12 kor. jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. § a alapján s 146. §-a értelmében **k. Dadies Lyubomir és György** alibunári lakosok ellen az Alibunár községben és a 2334. sz. tkvben foglalt:

1) 375. sz. ház és 350 □-öl házhelyre . . . 240 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Alibunár községében 1901. évi július hó 27. napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban mint az Alibunár községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
 - 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
 - 3) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át lefizetni.
- Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.
 Alibunár, 1901. június 13-án.

Bartha,
 kir. albiró.

(Férfiak ingyen kapnak)

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán; jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatal-kori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatal-kori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 98. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

Korszakalkotó új találmány!
 Legtökéletesebb és legtartósabb hűtőkészülék.
Szabadalmazott
„Villám” jégszekrény és pincze
 gyártja a feltaláló

Bucsanyecz József
 écszester és építési vállalkozó

Budapest, X., Kőbányai-út 44-46.

Az új jégszekrények minden tekintetben felülmúlják az eddig használatban levő készülékeket.

A „Villám” jégszekrény kiválóbb előnye: Minden alkatrésze teljesen fából készült és csak a lecsurgó víz feltógására van alul bádorgatályval ellátva. Ezen berendezés egyenletes, tiszta levegőt nyújt és mer a falak nincsenek bádorgal kipárnázva, nem izzadnak és így a szekrényben hűtött anyagok nincsenek rothadásnak kitéve.

A „Villám” jégszekrényben 70 százalék jégtakarítás érhető el.

A „Villám” jégpincze az amerikai jégpincze rendszerén alapszik, de annál tökéletesebb, mert a jég a külső levegőtől keatós réteggel, a talajtól pedig a hőszigetelő rétegen kívül légréteggel van ellátva.

A jégpadás időnyenként legfeljebb 25 százalék.

A „Villám” jégszekrény és jégpinczék sokkal olcsóbbak mint a most használatban levő régi rendszerűek. Tervekkel és költségvetésekkel kívánatra **díjmentesen** szolgál a feltaláló:

BUCSANYECZ JÓZSEF
 Budapest, X., Kőbányai-út 44-46.

1-1

WITTIGSCHLAGER KÁROLY

KÖNYVNYOMDÁJA

Budapest 1885. ezüst érem.

Temesvár 1891. ezüst érem.

☎ Telefon szám 49. ☎

Pancsován, Gromon-utczában, 2. szám alatt, saját házában.

Készít mindennemű

☞ könyvnyomdai munkákat, ☜

u. m.: szín- és műnyomást, műveket és brochureokat az országban divó minden nyelven, ügyvédi és hivatali táblázatokat, számlákat, szállítóleveleket, körözvényeket, árjegyzékeket, eljegyzési és esketési kártyákat, meghívókat, hirdetések, gabonavásárlási szelvényeket, látogató, czim és ajánlási-jegyeket, czimmel és czéggel ellátott levélpapírokat és kenderborítékokat stb. stb.

elegáns, tiszta és legszebb kivitelben,

☎ a lehető legolcsóbb árukor. ☎

Ezen **☞ „IDEAL” ☜** szivarkapapír teljes **☞ 100 lapocskát ☜** tartalmaz. Tehát a te jó 2 krajczárodért ne fogadj el oly papírt, mely nem tartalmaz 100 lapot és hitványabb.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.